

ÅRSRAPPORT
2011

STD-företagen verkar för ett långsiktigt hållbart samhälle

Foto: Claes Stenmestorf

Inger Lindberg Bruce
Scheiwiller Svensson
Arkitektkontor
Ordförande i Svenska
Teknik&Designföretagen

Inom Svenska Teknik&Designföretagen (STD-företagen) förenas ca 700 arkitekt-, teknik- och industrikonsultföretag inom bygg- och industrisektorn. Med totalt ca 32 500 medarbetare representerar STD-företagen drygt två tredjedelar av branschens resurser.

STD-företagen – med sina föregångare SKIF, SPA och AI-företagen – firade 100 år under 2010. Nu har vi kommit en bit in i ett nytt sekel, med många möjligheter och utmaningar. Inte minst påverkar globaliseringen företagen genom möjlighet till ökad tjänsteexport. Samtidigt medför den också stora utmaningar på hemmamarknaden där den utländska konkurrensen ständigt ökar.

På den svenska marknaden deltar sektorn i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för ca 310 miljarder kronor per år, vilket motsvarar drygt 10 % av Sveriges BNP. Medlemsföretagens kompetens och resurser är med och skapar värden som varar och vi som branschorganisation har en viktig roll att fylla när det gäller att verka för att synliggöra branschens betydelse för samhällsutvecklingen.

STD-företagen kommer också att möta nya utmaningar, dels vad gäller rekrytering av medarbetare och dels genom nya upphandlings- och projektformer. Konkurrensen, inte minst den internationella, ökar och effektiviseringen av all produk-

tion är en avgörande faktor. Branschen måste fokusera på kundnyttan och sträva efter ett effektivare samarbete med marknadens aktörer. Konsultföretagen är därför en viktig part i såväl samhällsbyggnadssektorn som i industrins fortsatta utveckling. Genom sin kunskap bidrar konsulterna till såväl forsknings-, utvecklings- som rationaliseringsarbetet. STD-företagen verkar för att branschen ska öka ansträngningarna att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

I oktober 2011 gjorde Almega i sin konjunkturrapport bedömningen att turbulensen på finansmarknaden, och därmed det politiskt osäkra läget skulle leda till en avmattning mot slutet av året och en betydligt svagare tillväxt under de kommande två till tre åren. Försämrade utsikter för exportindustrin kan sannolikt innebära att industrins investeringar i tjänster kan komma att skjutas framåt i tiden.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare på kansliet och alla representanter från medlemsföretagen, som med stort engagemang har bidragit till att Svenska Teknik&Designföretagen kan fortsätta att påverka branschens utveckling och ta sig an nya utmaningar.

Vision

STD-företagens medlemmar betraktas av politiker och beslutsfattare som viktiga när det gäller att skapa ett hållbart samhälle.

STD-företagens medlemmar uppfattas som strategiska affärspartners av sina kunder och övriga aktörer i branschen.

STD-företagen ska av sina medlemsföretag ses som en aktiv part som driver aktuella frågor som är viktiga för branschen.

Vd har ordet

Konsulterna visar vägen mot det hållbara samhället

Foto: Sören Andersson

Lena Wästfelt
vd Svenska
Teknik&Designföretagen

2011 gick i hållbarhetens tecken. Vår temagrupp Sustainability tog fram en rapport om läget i Sverige och vilka åtgärder som behövs för att vi ska nå målen 2020 och 2050. Rapportens tankegångar var grunden till ett av de tre fullsatta seminarier som vi höll i Almedalen. Vi deltog också i EFCA:s grupp Sustainability för att sprida våra svenska arkitekters och konsulterers kunskaper om det hållbara samhället till övriga Europa. Detta arbete ska under 2012 mynna ut i en rapport med rekommendationer för hur EU ska nå de hållbara målen. Vår internationella organisation FIDIC är nu också med i EFCA:s grupp för att sen kunna sprida budskapen vidare internationellt.

Aktörer från departement och myndigheter, byggherrar och fastighetsägare, konsulter och entreprenörer samt fackliga organisationer har skapat nätverket ”Hållbar Samhällsbyggnad i Världsklass”. Kontakterna är informella och här finns möjligheter att påverka såväl lagstiftning, lagförslag, direktiv och regler om hur de olika aktörerna ska kunna samverka bättre.

Tre starka fokusområden

Under året har vi tagit fram utbildningar för att stärka de ledande rollerna i projekten, till exempel uppdragsledare och projekteringsledare. Vi diskuterar upphandlingsförfarandet, utvärdering av

kompetens och avtalskonstruktion med stora beställare och kunder. Flera beställare använder nu STD-företagen som sin ”checkpoint” när det gäller metodiken kring affären med konsultföretagen. Vi fortsätter också med alla aktiviteter som riktar till unga: Future City, gymnasieämäsorna och kontakter med studievägledare och med högskolorna kring programutformningen.

Fler medarbetare från medlemsföretagen till kansliet

Med rejäl förstärkning på kansliet är förutsättningarna goda när det gäller att skapa rätt förutsättningar för medlemsföretagens affär och angelägenheter. 2012 blir ett intensivt år. Bland annat kommer STD-företagen vara en mer aktiv del av de sociala medierna. Webben kommer att få ett lyft och viktiga verktyg i vardagen för alla aktiva kommer att utvecklas. Längst bak kan du läsa om planerna för det kommande året. Och vi ser fram emot ditt fortsatta engagemang i branschens utveckling.

FOKUSOMRÅDEN

Visionen är omsatt i tre fokusområden.
Arbetet genomsyrade nästan all verksamhet.

Profileringen gör medlemsföretagens arbete mer synligt

● FOKUS PROFILERING

Syftet med profileringen är att synliggöra medlemsföretagens kompetens. I vår vision står skrivet att kunskapen som finns bland medlemmarna ska ses som ett viktigt bidrag till samhällets utveckling, när det gäller den fysiska miljön och att skapa ett hållbart samhälle. Genom den kunskap som byggs in i olika lösningar lägger vi en god grund för människor att bo, verka och röra sig.

En viktig del i profileringen är vår medverkan i olika arenor samt genom olika typer av kommunikationsmaterial. Vår tidning *Influens* berättade bland annat om hur arkitekter och tekniska konsulter i olika projekt, syns i Sverige och ute i världen. Det fjärde numret av tidningen berättade om industrikonsulternas olika kunskapsområden och projekt. Målgruppen för tidningen var beslutsfattare, både inom offentlig och privat verksamhet. Avsikten med tidningen är att inspirera med kunskap och idéer – så att mottagaren är väl uppdaterad och frågar efter hela vårt kunskapsutbud.

Under hösten har temagrupp *Installation* tagit fram en varumärkesidentitet för installationsingenjören/konsulten. Utifrån denna kommer ett profildokument att skapas för kommunikation till deras målgrupper; köpare, medkonsulter och ungdomar. Strukturen kommer framöver gå igen även i övriga temagrupperns kommunikation.

I slutet på året påbörjades ett projekt för att ta fram STD-företagens värdegrund, med syfte att skapa en gemensam syn på gemensamma frågor. Styrelsens ambition är att medlemsföretagen ska ta ställning till det branschen står och verkar för.

STD-företagen i Almedalen 2011

Med ett hållbart fokus genomförde Svenska Teknik&Designföretagen tre välbesökta frukostseminarier under Almedalsveckan. Temat var återigen stadens utveckling – och hur vi gör den hållbar. Tre perspektiv – ekologiskt, ekonomiskt och socialt – fanns genomgående med i föredragen. Nytt för i år var temat ”Säkerhet i staden”. Inför Almedalsveckan tog temagrupp *Sustainability* fram en rapport om hållbar stadsutveckling,

där man tydliggör behovet av systemlösningar för att klara hållbarhetsmålen.

Veckan inleddes på temat ”Den attraktiva staden”, om hur människor väljer att flytta till städer och vad som skapar en stads attraktionskraft. Detta seminarium följdes upp med seminariet ”Stadsplanering med social dimension”, som belyste den sociala hållbarheten och hur det påverkar stadsplaneringen. Veckan avslutades med ett seminarium i samverkan med Delegationen för hållbara städer, på temat ”Drivkrafter för stadsutveckling”.

Business Arena och Arkitekturdagen

Branschföreningens synlighet på professionella arenor utökades under 2011 med två viktiga evenemang; Business Arena och Arkitekturmässan.

STD-företagen deltog under hösten på mässan Business Arena, den viktigaste mötesplatsen för fastighetsbranschen i Norden. Med en uppgraderad version av utställningen om vårt 100-årsjubileum kunde STD-företagen markera en tydlig närvaro under mässans två dagar. STD-företagen var även närvarande i kongressprogrammet under en hel seminarierie på temat ”Politik och tillväxt”.

I Göteborg hölls för första gången Arkitekturmässan och STD-företagen deltog med två seminarier: ”Offentlig upphandling av konsulttjänster” och ”Hållbar utveckling i krympande regioner”.

Foto: Anette Lindros Persson

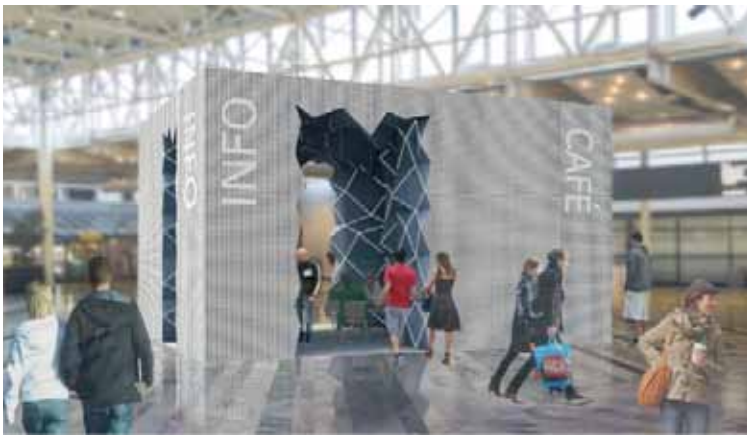

Illustration: Jonas Berg och Benjamin Hömstedt

Det vinnande bidraget i tävlingen "Nya ögon på stål"

Foto: Helena Dråghen

Studentmässan

Fortsatt samverkan för kompetensförsörjning till vår sektor

● FOKUS KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Med målet att öka intresset för de utbildningar som fyller medlemsföretagens rekryteringsbehov har STD-företagen fortsatt att samverka med övriga organisationer inom sektorn. STD-företagen arbetar också för att relevanta utbildningar ska ha rätt innehåll för de studenter som sedan ska arbeta inom konsultverksamheten i våra medlemsföretag. Några av de aktiviteter som genomfördes under 2011:

Future City – en tävling för skolungdomar

I år hade tävlingen sex regionfinaler varav två i Stockholm och en riksfinal i april. Gustav Fridolin delade ut priserna och vi var i Trafikverkets lokaler i Solna. Ny tävling startade under hösten.

Mer info: www.futurecity.nu

KIA – kompetensförsörjning i anläggningsbranschen

Vi genomför projekt i samverkan med Trafikverket och Sveriges Byggindustrier i syfte att stärka anläggningsinriktad utbildning. KIA arbetar regionalt på fyra olika platser i landet. Aktiviteterna är regionalt anpassade. En nationell styrgrupp stöttar arbetet och genomför varje år ett nationellt seminarium.

Nätverket Samhällsbyggarna – Youcreate.se

Inom Nätverket Samhällsbyggarna producerar vi löpande kommunikation till ungdomar på högskolan och gymnasiet. Vi informerar om sektorn och dess möjligheter till framtida arbete. Vi träffade studie- och yrkesvägledarna på deras årliga konferens samt hade ett sektorgemensamt möte med Yrkehögskolan.

Studentmässor

På studentmässorna har STD-företagen fortsatt samverka med övriga samhällsbyggarbranscher, i gemensam monter för att synliggöra sektorn. Sammanlagt sju mässor genomfördes. Mässmontern bemannades av studenter från högskolorna och yngre medarbetare i medlemsföretagen.

Tävlingen för arkitekturstudenter – Nya ögon på stål

STD-företagen fortsätter att utmana arkitekturstudenterna. Denna gång med materialet stål. Uppgiften – rita ett café i stål till entréorget på mässan Nordbygg. Vinnaren får se sitt café uppbyggt och använt under mässan.

Studenttidningen Framtidsbygge

Tillsammans med Sveriges Byggindustrier skickade vi som vanligt ut vår gemensamma studenttidning, Framtidsbygge, inför valet till högskolan. Målgruppen är teknik- och naturvetenskapslever, arbetsförmedlingar och studie- och yrkesvägledare. Ny tidning producerades under hösten inför 2012 års högskoleval. Tidningen finns att beställa på www.byggare.com.

Byggingenjörutbildningarna i Sverige

STD-företagen och BI träffar regelbundet lärarna och programansvariga för byggingenjörutbildningarna. Detta år utredde och kartlade lärarbehovet framöver.

STD-företagen träffade studenterna på KTH Arkitektur

För första gången ordnade studenterna en arbetsmarknadsdag och STD-företagen deltog tillsammans med ett antal medlemsföretag för att träffa morgondagens medarbetare.

TransferTeknik

STD-företagen är fortsatt sponsor till TransferTeknik, ett webbaserat nätverk där lärare kan boka yrkesverksamma från näringslivet till föreläsningar i skolan. Anmäl ditt företag, det är ett bra sätt att synliggöra arkitekten, ingenjören och konsulten och deras arbete för ungdomarna i gymnasiet.

Ny webbsida för statistik

Den finns under rubriken Jobb & Framtid på std.se.

Uppdragsledarutbildningen

Uppdragsledarutbildningen, som Region Väst arrangerat under flera år och som är mycket uppskattad av medlemsföretagen, genomfördes för första gången i Stockholm. Utbildningen består av åtta halvdagar samt tentamen. Ämnen som ingår är team building, bygglagstiftning, AB04/ABT06, ABK 09, kvalitets- och miljöledningssystem, bestäl-

larens syn på konsultrollen, att göra affärer i konsultföretag. Totalt deltog 26 personer.

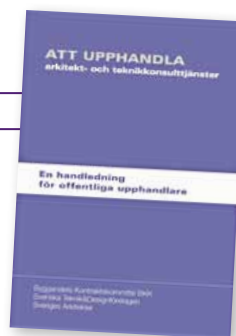
Kvalificerade köpare av kunskapsintensiva tjänster

● FOKUS KVALIFICERADE KÖPARE

I början av året lämnade vi ett remissyttrande över betänkandet "Innovationsupphandling" från Innovationsupphandlingsutredningen (SOU 2010:56). Utredningen behandlar förutsättningarna för en ökad tillämpning av innovationsupphandling i Sverige.

Inom ramen för den översyn av upphandlingsregelverket som pågår inom EU och i Sverige har vi arbetat med att framföra medlemsföretagens budskap om hur de vill bli upphandlade. I januari 2011 gav Europeiska kommissionen ut en "Grönbok" om en modernisering av EU:s politik för offentlig upphandling. Den innehåller 114 frågor på olika områden inom den offentliga upphandlingen. STD-företagen har besvarat relevanta frågor till Europeiska kommissionen och Upphandlingsutredningen.

I november lämnade Upphandlingsutredningen delbetänkandet "På jakt efter den goda affären", SOU 2011:73. Där presenteras vilka frågor som ska prioriteras i det fortsatta utredningsarbetet. STD-företagen har i detta sammanhang lämnat synpunkter ur ett branshperspektiv, bland annat genom att presentera oss på ett remisseminarium anordnat av IQ Samhällsbyggnad. Vidare har vi arbetat med ett remissyttrande över delbetänkandet. Under året genomförde vi

ett flertal dialoger i upphandlingsfrågor med representanter från upphandlande myndigheter, bland andra Trafikverket, Stockholms stad, Göteborgs stad, Halmstad kommun och Växjö kommun.

Tillsammans med Byggandets Kontraktskommitté (BKK) och Sveriges Arkitekter gav vi ut skriften "Att upphandla arkitekt- och teknikkonsulttjänster", en handledning till offentliga beställare för upphandling av medlemsföretagens tjänster. Därtill gavs också ut en policy som ger konkreta svar på utvalda frågor inom offentlig upphandling, ett levande dokument som ska användas i våra dialoger med upphandlande myndigheter.

STD-företagen har också löpande kontaktat och lämnat synpunkter till upphandlande myndigheter som gör avsteg från ABK 09 eller som inte genomför upphandlingar på ett för branschen lämpligt sätt.

Kollektivavtal för kunskapsintensiva verksamheter

Arbetsgivarfrågor

STD-företagen verkar för att öka samarbetet med de fackliga organisationerna och skapa förutsättningar för kollektivavtal som matchar den kunskapsintensiva tjänstesektorns behov. Styrelsens långsiktiga lönepolitiska mål är, att med samtliga våra fackliga motparter, uppnå lokal lönebildning utan centralt fastställda löneökningar och siffrsatta individgarantier. För att lyckas med detta samarbetar vi med övriga branscher inom den kunskapsintensiva tjänstesektorn, kring opinionsbildning och partsgemensamt utvecklingsarbete.

Avtalsförhandlingar

Idag har vi lokal lönebildning tillsammans med Sveriges Arkitekter och Sveriges Ingenjörer. Tillsammans med Unionen har vi ett processlöneavtal, med utgångspunkt i ökat lokalt ansvar, decentralisering och utveckling av nya modeller. Lönerna ska bestämmas utifrån det enskilda företags betalningsförmåga och medarbetarnas individuella prestationer. Endast om de lokala parterna omöjligt kan enas, faller den s.k. stupstocken ut. Kollektivavtalen med Sveriges Arkitekter, Sveriges Ingenjörer och Unionen gäller t.o.m. den 31 mars 2012.

Utbildning och partsgemensamma aktiviteter

Efter att kollektivavtalen med Sveriges Arkitekter och Sveriges Ingenjörer tecknades 2011, genomfördes även detta år ett antal partsgemensamma seminarier kring lokal lönebildning. Dessa hölls i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Twisteförhandlingar

Under 2011 förekom 18 centrala tvister mellan företag och de fackliga organisationerna, att jämföra med 31 tvister under 2010. Alla tvister har lösts utan att något avgörande i Arbetsdomstolen varit nödvändigt. Ingen arbetsmarknadskonflikt har berört Svenska Teknik&Designföretagens medlemsföretag.

Marknadslöneinformation

Under hösten 2011 samlades marknadslöneinformation in för konsult- och arkitektföretag. Siffrorna gäller september 2011 och redovisas i februari/mars 2012 i publikationen MLI-STD, en översikt av löneläget i ett antal typiska yrkesgrupper på medlemsföretagen, så kallade referensyrken. Även uppgifter för andra vanliga befattningar på konsult- och arkitektföretag redovisas. Redovisningen görs med fördelning på fyra arbetsmarknadsregioner: Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet.

Marknadsrapporter

Investeringsignalen – en konjunkturrapport baserad på enkätundersökningar bland medlemsföretagen, som bland annat visar hur orderläget har utvecklats och hur det förväntas utveckla sig framöver.

Branschkommunikén – en mindre, sammanfattande rapport över marknadens utveckling i Sverige, inklusive nyckeltal och lista över de största företagen inom sektorn.

Branschöversikten – en större, sammanfattande rapport över marknadens utveckling, även internationellt (Norden och Europa), inklusive nyckeltal och listor över de största företagen inom sektorn.

Under 2011 gavs *Investeringsignalen* ut i mars, juni och november. Rapportens utseende har utvecklats under 2010 och 2011, till en tydligare och mer tilltalande layout.

Branschkommunikén publicerades i augusti. *Branschkommunikén* har utvecklats under de senaste två åren för att informationsmässigt bättre överensstämma med *Branschöversikten*. Bland annat publiceras nu en lista över de 200 största företagen i branschen istället för som tidigare endast de 100 största.

Branschöversikten publicerades i december. Releasen markerades med en pressträff som hölls i Stockholm. David Cramér presenterade *Branschöversikten* och Peter Rejler berättade om Rejlergruppens mål och utmaningar.

Många arenor för möten och utveckling

STD-företagen bedriver sin branschverksamhet bland annat genom STD-dagen och ett antal temagrupper som speglar medlemmarnas verksamhetsområden och aktuella frågor.

STD-dagen och årsmötet

STD-företagens sedvanliga årsmöte med efterföljande konferens hölls i maj månad. Inger Lindberg Bruce valdes till ny ordförande. Det hölls också ett seminarium med rubriken *Den nya verkligheten* – ett seminarium om konkurrensen om kompetensen. Under seminariet hölls föredrag på teman som konsultaffären, generationsväxling, framtidens medarbetare och förändringarna i omvärlden. Det presenterades också en delrapport av Almegas kompetensbehovsundersökning. Materialet från årsdagen finns samlat på vår webbsida.

Temagrupp Anläggning

Gruppen har under 2011 i huvudsak diskuterat Trafikverkets utvecklingsprojekt ”Affärsformer för konsultupphandling”, utvärderingsmodeller, upphandlingsmallar och BESK. STD-företagen har också varit remissinstans till Trafikverket inom olika delprojekt. En grupp har haft möten kring beskrivningsteknik och kompetensbrist i AMA. Gruppen har även träffat Stockholms stad och diskuterat effektiviteten i upphandlingsprocessen, kompetensupphandling av konsulter och kvalitetssäkring i konsultupphandlingarna. *Ordförande var Eskil Sellgren.*

Temagrupp Arkitekt

Arbetet inom temagruppen har inriktats på samarbetet med andra discipliner. En serie gemensamma möten om projekteringsledningens behov blev utgångspunkten för kursen på ämnet, som lanserades vid slutet av året. Gruppen har också arbetat med arkitekturprogrammet från Stockholms stad, där remissvaret satte många nya frågor på agendan. Bland annat undersöker temagruppen hur tävlingar och parallella uppdrag ska hanteras framöver. Ett nytt förhållningssätt till arkitekturutbildningarna har också

lett till deltagandet i den första arbetsmarknadsdagen för arkitektstuderande, Arkipelago. Ordförande var *Inger Lindberg Bruce* som lämnade över till *Annica Carlsson* under året.

Temagrupp Fordonskonsulter

Gruppen har under året fokuserat på dessa teman; globalisering, omställning, affärsavtal och kompetensförsörjning. Fordonskonsulterna har under en lång tid varit hårt pressade. De agerar på en marknad med en kundgrupp i krissituation och inköpsamverkan mellan starka kundföretag. Detta har skapat en obalans på marknaden och medför en viss utarmning av kompetensen. Gruppen har arbetat med frågor som stärker kompetensen för konsultföretagen och underlättar samverkan, för att tillsammans kunna erbjuda bättre tjänster till marknaden. Som en del i detta arbete har man bjudit in externa gäster till träffarna för att få deras perspektiv. Gruppen har också, i samverkan med SVID och fyra studenter från HDK, drivit projektet Studio Omställning. Där har studenterna analyserat tio av företagen för att hitta förutsättningar för samverkan och möta behovet av internationalisering och utveckling av branschen. *Ordförande var Alf Berntsson.*

Temagrupp Energi & Miljö

Temagruppens arbete har under året till större delen ägnats åt framtagandet av den ”verktygs-låda” som lanserades på STD-företagens webbsida under hösten. Där finns kort information och länkar till webbsidor som man kan behöva i arbetet med energi- och miljöfrågor. Webbsidan uppdateras kontinuerligt. Gruppen diskuterade också en ny funktion för smidigare och smartare arbete i byggprocessen – energi- & miljösamordnare. *Ordförande var P-O Carlson.*

Temagrupp Industri

Under 2011 har gruppen fokuserat på frågor om affärsavtal, att lyfta fram industrikonsultkompetensen inom STD-företagen samt hur industrikonsultföretagens roll kan stärkas. Ett nummer av tidningen *Influens* med industrikonsultinriktning, Tema Innovation, producerades och skickades ut till politiker och beslutsfattare inom näringsliv och myndigheter. Gruppen har även bidragit med underlag till ett inspel till forsknings- och innovationspropositionen som skickades in av Almega och Teknikföretagen i samverkan, om att öka tjänsteforskningen.

För att stärka industrikonsultföretagens roll har ett förslag på nytt standardavtal för industrikonsultuppdrag arbetats fram. Syftet är att sätta en standard för vad som gäller när man handlar upp konsulter eller projekt inom produktutveckling och produktion. *Ordförande var Per Magnusson.*

Temagrupp Installation

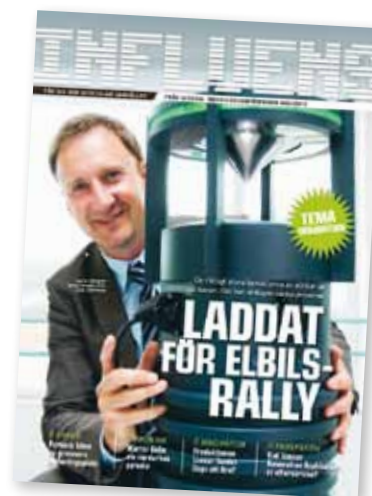
Gruppen har under året varit remissinstans för uppdragsbeskrivningarna ”Installationskonsultens uppdrag, El” och ”VVS-konsultens uppdrag”. Gruppen har också startat och genomfört projektet ”Varumärke installationsingenjör/konsult steg 1”. Temagrupp Installation, Temagrupp Arkitekter och Temagrupp Projektledare har tillsammans tagit fram en kurs i projekteringsledning. Man har varit remissinstans till Skolverket i T4 inriktning VVS och startat diskussioner om att ansöka om ny utbildning hos YH-myndigheten med inriktning el- och VVS-konstruktör. BIM-frågan har också varit närvarande under året. *Ordförande var Arne Wallström.*

Temagrupp Projektledare

Utöver det gemensamma arbetet med projekteringsledningskursen har temagruppen fokuserat på att ta fram ett komplement till skriften ”Att upphandla arkitekt- och teknikkonsulttjänster” med inriktning mot projektledning. Gruppen har tagit fram en dokumentkarta som visar alla dokument som styr byggbranschen i förhållande till varandra. Frågor om certifiering och certifieringens roll i upphandlingen har också varit i fokus. *Ordförande var Mikael Gustafsson.*

Temagrupp Sustainability

Under året har gruppen arbetat med att ta fram underlag och en rapport om hållbar utveckling. Rapporten ”Hållbar Utveckling – Samverkan,

System och Synergier” presenterades i samband med ett av våra seminarier i Almedalen. Rapporten, som även finns översatt till engelska, är presenterad för EFCA och FIDIC och ska under 2012 utvecklas vidare. Detta för att få en samsyn inom EU och internationellt kring vikten av att sätta fokus på insatser i tidiga skeden, att öka infrastrukturinvesteringar. Samtidigt belyser rapporten arkitektens och den tekniska konsultens viktiga roll i att angripa frågorna från ett systemperspektiv, för att skapa fungerande system, synergier och en hållbar utveckling. *Ordförande var Stellan Fryxell.*

Yngrerådet

Yngrerådets verksamhetsår lades under 2010 om till att löpa maj–april. Under verksamhetsåret 2010/11 arbetade Yngrerådet bland annat med frågan om generationsväxling. Arbetet resulterade i boken ”Generationsväxling – en handbok med goda råd”. Kompetensförsörjning är ett av STD-företagens fokusområden och bristen på tillgänglig kompetens är stor i branschen. Då gäller det att ta tillvara på den kompetens man har inom företagen samt att försöka vara en attraktiv arbetsgivare så att man kan locka till sig fler unga. I rapporten ger Yngrerådet tips på hur man ska tänka kring generationsväxling. Underlag och information inhämtades löpande under året, inte minst från den Yngrerådskonferens som arrangerades med gästtalarna Anna Dyhre och Anders Parment (forskare i konsumentbeteenden och unga individers relation till arbetsmarknaden). Rapporten presenterades för styrelsen i april samt på STD-företagens branschdag i maj.

Regionverksamhet

Norrboten

Region Norrbotten gjorde under våren en nystart med en uppdaterad styrelse med nya tankar och idéer. Man har under året fokuserat på kompetensförsörjning och upphandlingsfrågor. Som ett led i kompetensförsörjningen lokalt stöttades det nystartade Teknikcollege Norrbotten med bland annat inspirationsföreläsningar. Regionen har under året också arbetat med förberedelserna inför ett upphandlingsseminarium som är tänkt att hållas under våren 2012 samt deltagit på en gymnasiekonferens.

Jönköping

Ingen regionverksamhet har bedrivits under året i Jönköping.

Göteborg

Regionen har genomfört en uppdragsledarutbildning och arbetat med upphandlingsfrågor gentemot Göteborgs Stad. Andra arbetsområden har varit miljöklassificeringssystem och Business Region Gothenburg. Göteborg finns också representerat i Yngrerådet som bland annat deltagit i Samhällsbyggarnas monter på studentmässan i Göteborg samt anordnat kvällsseminarium om BIM-projektering.

Umeå

Ingen regionverksamhet har bedrivits under året i Umeå.

Kronoberg

Under verksamhetsåret har region Kronoberg tillsammans med Linnéuniversitetet arrangerat två frukostmöten, om energi och träbyggnadsforskning. I november anordnades Byggardagen vid universitetet och medlemsföretag från både Växjö och Kalmar medverkade. Traditionenligt delades ett stipendium ut till årets bästa byggstudenter. Regionen stödde Teknikåttans Riksfinal samt hjälpte till vid arrangemanget av Future Citys delfinal i Växjö.

Kalmar

Regionverksamheten i Kalmar har under 2011 anordnat frukostmöten om energi, byggnadsvård och miljöklassning av byggnader. Under hösten anordnades också ett välbesökt BIM-seminarium i Kalmar.

Malmö

Ingen regionverksamhet har bedrivits under året i Malmö.

Samverkan nationellt och internationellt

STD-företagen har under året deltagit i ett antal fora för samverkan. På nationell nivå finns flera föreningar och kommittéer som samlar samhällsbyggnadssektorn och driver utveckling på ett antal gemensamma områden.

BKK – Bygandets Kontraktskommitté

Under 2011 har boken ”Att upphandla arkitekt- och teknikkonsulttjänster” omarbetats till en nyutgåva. ABK 09 har kompletterats med ett kontraktsformulär. ABK 09 finns nu även på engelska och kan beställas via Svensk Byggtjänst. Lena Wästfelt sitter som styrelseledamot i BKK, med Bo Carlsson, Sweco, som suppleant.

Etiska Rådet

Samhällsbyggnadssektorns Etiska Råd har under ledning av Åsa Söderström diskuterat de etiska frågorna inom sektorn. Etiska Rådet har även ett nära samarbete med Transparency International. Patric Ramberg, vd Faveo, representerade arkitekter och konsulter i rådet.

FiA – förnyelse i anläggningsbranschen

Ett projekt som pågått under sex års tid är på väg att avslutas. FiA har varit ett lyckat forum, där aktörer inom anläggningsbranschen kunnat mötas. Inom ramen för FiA har man tagit fram idéer för framtida samverkan. Flera av våra medlemsföretag har varit aktiva i FiA under året.

Hållbart samhällsbyggande i världsklass

Detta är ett gemensamt projekt för samhällsbyggnadssektorns utveckling som leds av en styrgrupp och även engagerar åtta olika fokusgrupper. Fokusgruppen ”Tidiga skeden” har producerat projektets första rådsdokument. Lena Wästfelt sitter i styrgruppen och leder även fokusområde ”Upphandlingar”. Initiativet till projektet kommer från regeringen. I styrgruppen sitter också Ulf Perbo, statssekreterare hos bostadsministern, liksom Boverkets generaldirektör Janna Vallik.

IQS Samhällsbyggnad

IQS – sammanslagningen mellan BIC och BQR, har börjat finna sina former. IQS har under året tagit fram ett gemensamt inspel kring Forsknings- och Innovationspropositionen för hela samhällsbyggnadssektorn.

IQS har positionerat sig som en tydlig mötesplats för sektorn och bland annat hållit ett antal remisseminarier inför respektive branschdels svar. Till exempel träffade vi utredarna kring nya upphandlingsdirektivet strax före årsskiftet. Ansvarig för IQS är Anna Sander. Lena Wästfelt är adjungerad till styrelsen, samt har lett IQS Produktutskott under året.

www.iqs.se

Kretsloppsrådet

Föreningen håller så sakta på att avvecklas. Det har tagit tid att hitta mottagare för de metoder och verktyg som tagits fram under rådets tio-åriga projektperiod. Lena Wästfelt representerar STD-företagen i avvecklingsprojektet.

www.kretsloppsradet.se

Nätverket Svensk Byggnäring

Nätverket har fortsatt med begränsad verksamhet under året. I huvudsak har man samlats och mött olika representanter för departementen. I höstas var det Staffan Attefall, bostadsministern, som bjöds in till diskussion med sektorn.

www.svenskbyggnaring.se

Samhällsbyggardagen

Foto: Patrik-Meadell Sällström

Årets samhällsbyggardag var framför allt ett möte mellan sektorns olika styrelseledamöter, med syftet att skapa en bra dialog mellan de samhällsbyggande aktörerna. Alla är överens om att det är viktigt med en mötesplats där man tar ett gemensamt grepp på sektorns fortsatta utveckling och samverkan. I samband med dagen delas Stora Samhällsbyggarpriset ut, som 2011 gick till Citytunneln i Malmö.

www.samhallsbyggardagen.se

Samhällsbyggnadssektorns Dokumentråd

Arbetet avslutades under året. En mindre grupp med "ägare" – byggherrar, fastighetsägare, konsulter och materialindustrin – har följt upp projektets råd och fortsätter dialogen med de organisationer som tar fram sektorns styrande och stödjande dokument.

Sweden Green Building Council

Temagrupperna Energi & Miljö och Sustainability bevakar verksamheten inom SGBC. STD-företagen är medlemmar i föreningen.

www.sgbc.se

Internationellt

Norden – RiNord är mötesplatsen för branschföreningarna för de tekniska konsulterna i Norden. Gruppen träffas årligen och diskuterar gemensamma angelägenheter. Årets möte gick av stapeln på Holmenkollen, där Norge stod som värd. Dessa möten ger en bra inblick i konsultaffärens förutsättningar, utveckling och behovet av kompetensförsörjning inom våra områden i de nordiska länderna.

STD-företagen medverkade också i Nordiskt Praktikermöte. I år var Danmark värd för ett inspirerande möte som alltid ger fruktbara tankar för den fortsatta utvecklingen. Bland annat tog vi del av danskarnas framtidsepos och kunde konstatera att vi brottas med likartade frågeställningar, men att de har en betydligt tuffare marknad än den svenska.

EFCA – STD-företagen finns väl representerat inom EFCA, den europeiska organisationen för tekniska konsulter. Vi har deltagande inom kommittéerna Försäkring & Villkor, Upphandlingsfrågor samt Den framtida konsultaffären. Den senare har producerat en rapport om konsultaffären sett ur ett europeiskt perspektiv samt tagit fram ett strategimaterial för de medlemsföretag som vill få idéer till de interna diskussionerna. Under året startades den nya kommittén Sustainability, där Stellan Fryxell, Tengbom, medverkar. Stina Mossberg, Ramböll, medverkar i kommittén External Aid.

FIDIC – Den årliga konferensen hölls i år i Davos, Schweiz. Delegater från hela världen medverkade och utvecklingen i Afrika stod på agendan. Under årsmötet valdes Kaj Möller, Sweco, in som ledamot i FIDIC:s styrelse. Kaj kommer även att leda kommittén för kontraktsfrågor.

Kommunikation & Information

Året började med att Lena Wästfelt uttalade sig i Byggvärlden om outsourcing av projektering till andra länder. Det skrevs om tävlingen Gulduset och skriften "Arkitektens uppdrag".

Rapporten "Infrastrukturens roll för omvandling och tillväxt" diskuterades i media och i februari rapporterades om nätverket Samhällsbyggarna och bristen på ingenjörer. Tecknandet av avtalet mellan Sveriges Ingenjörer, Sveriges Arkitekter och STD-företagen fick uppmärksamhet i branschmedia.

I mars skrevs om Investeringssignalen och den fortsatta återhämtningen på marknaden och i april om skriften Att upphandla arkitekt- och teknikkonsulttjänster. Future City-finalen och tidningen Influens nominering till utmärkelsen Guldbladet syns och hörs i media.

I maj rapporterades att utmärkelsen Gulduset tilldelats Carolina Wadsten på Vasakronan och i Göteborgsposten skrev Lena Wästfelt en debattartikel om långa kredittider.

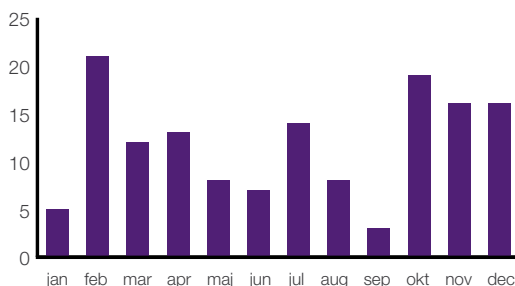
Under sommaren skrevs om vårt deltagande i Almedalen, Investeringssignalen och rapporten "15 förslag för att få fart på energieffektiviseringen av befintliga flerbostadshus". I september rapporterades om Investeringssignalen och Branschkommunikén.

I oktober rapporterades om STD-företagens enkät om kompetensförsörjning.

I november omskrivs de reviderade skrifterna Installationskonsultens uppdrag VVS och Installationskonsultens uppdrag El i branschmedia och i december uppmärksammas lanseringen av nya Branschöversikten, med pressträff och pressutskick.

Sammanlagt omnämndes Svenska Teknik&Designföretagen 142 gånger i media under 2011.

Medieexponering 2011

STD-företagen i sociala medier

Under 2011 ökade vi vår närvaro i de sociala medierna, där vi fortsätter att synliggöra branschens betydelse och utveckling. Det är ett sätt att vidga den befintliga kommunikationen samt att bättre använda det starka nätverk som våra medlemsföretag representerar. På Facebook, Twitter och LinkedIn sprider vi våra senaste nyheter och följer debatter för att kunna diskutera och reagera. På Teknik&Designbloggen skrev vi 36 inlägg som bland annat handlade om arkitektur, stadsbyggnad, infrastruktur, industri och kompetensförsörjning. Vi skickade ut nio digitala nyhetsbrev till våra medlemmar.

Följande trycksaker producerades:

- › Branschöversikten 2011 (svensk och engelsk utgåva)
- › Årsrapport 2010
- › Generationsväxling – en handbok med goda råd från Yngrerådet
- › Infofolder om STD-företagen
- › Hållbar utveckling – samverkan, system och synergier, rapport från Temagrupp Sustainability
- › Två nummer av tidningen Influens
- › Installationskonsultens Uppdrag – el och VVS, tillsammans med Svensk Byggtjänst

Styrelse och medlemsrepresentanter i olika samverkansstyrelser under 2011

Styrelse

(från stämman den 12 maj 2011)

Ordförande

Inger Lindberg Bruce, Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Övriga ledamöter

Rikard Appelgren, WSP Sverige

Annica Carlsson, Equator Stockholm

Jan Colliander, Vectura

Johannes Erlandsson, Atkins

Ulrika Francke, Tyréns

Bent Johannesson, Ramböll

Mats Körner, Semcon Caran

Magnus Meyer, Tengbomgruppen

Eva Nygren, SWECO Sverige

Mats Pahlsson, ÅF

Patric Ramberg, Faveo

Peter Rejler, Rejlers Ingenjörer

Anders Rydberg, COWI

Michael Walmerud, Projektgaranti

Nya ansikten på kansliet

Petter Skogar lämnade Almega under året och vår nya förhandlingschef heter Veronica de Bourgh.

Veronica de Bourgh

Representanter

Almega Tjänsteförbundets styrelse

Inger Lindberg Bruce, Scheiwiller Svensson
Arkitektkontor

Eva Nygren, SWECO Sverige

Kretsloppsrådets styrelse

Lena Wästfelt, STD-företagen

Svensk Byggtjänsts styrelse

Linda Marend, Link Arkitektur

BFABs styrelse

Saga Hellberg, STD-företagen

BKK, Byggandets Kontraktskommitté

Bo Carlsson, SWECO Sverige

SBDR, Samhällsbyggandets Dokumentråd

Svante Berg, Berg Arkitektkontor

Göran Werner, WSP

Etiska Rådet

Patric Ramberg, Faveo

Representation i utländska organisationer

EFCA, European External Aid

Stina Mossberg, Ramböll

EFCA Sustainability

Stellan Fryxell, Tengbom

FIDIC

Kaj Möller, SWECO Sverige

In- och utträden i föreningen

Under 2011 skedde 44 inträden och 49 utträden i föreningen.

Utdrag ur verksamhetsplan 2012

STD-företagens uppdrag

Svenska Teknik&Designföretagen ska tillvarata medlemsföretagens gemensamma intressen och verka för att synliggöra branschens betydelse för samhällsutvecklingen. STD-företagen ska genom sin verksamhet stödja en stark utveckling hos medlemsföretagen vad gäller god kvalitet, affärsmässigt agerande och sunda villkor för företagen och de anställda.

Hållbart

Svenska arkitekter och konsulter kan hållbar utveckling. Genom att medverka i uppdragen redan från början kan vi bidra med vårt kunnande. Kunnandet ska vi också lyfta fram och synliggöra även för kunder och allmänheten. Med kunskapen som pelare ska vi berätta, skapa dialog och debattera.

Arkitekter/Stadsplanerare har hållbarhet som en naturlig del i varje uppdrag. Projektledare medverkar till att beställaren ställer krav på hållbarhet. Byggtekniska konsulter bidrar ytterligare genom sin kunskap om energi, miljö osv. Industritekniska konsulter bidrar genom att erbjuda kunderna effektiv produktutveckling och produktion med livscykelperspektiv.

STD-företagen i debatten

Kansliet ska vara mer aktivt i debatten utifrån konsultgruppernas olika områden. Styrelse och temagrupper ger inspel till viktiga frågor att tycka till om.

Värdegrund för STD-företagen

En gemensam värdegrund: "Vad innebär det att vara ett STD-företag" med tydligt innehåll vad gäller de olika perspektiven – finansiärer, kunder, leverantörer, samhället, medarbetarna, kollegor i branschen. Utvecklats under våren och implementeras före/efter sommaren.

Affärsstöd

STD-företagen tar fram bra förutsättningar för affären i syfte att effektivisera upphandlingsförfarande generellt och underlätta för medlemsföretagen specifikt, som exempelvis framtagande av policy, goda exempel på upphandlingar, dialoger med beställare samt förslag på förfrågningsunderlag, för att motverka strategisk prissättning och ge båda parter bättre förutsättningar för bra upphandlingar.

STD-företagen ska också agera gentemot kunder som använder sig av klausuler som innebär t ex ett obegränsat konsultansvar.

Efter utbildningen

Vidareutbildning

För att kunna ta en mer strategisk roll i uppdragen behöver konsulterna agera mer affärsmässigt och vara professionella i sin ledarfunktion. STD-företagen bör ta fram koncept för affärsmässigt kunnande, t ex sprida nya affärsmodeller, belysa avtalskonstruktioner, informera om avtal och försäkringar, osv.

Övriga aktiviteter

- Ta fram marknads- och konjunkturrapporter
- Ge råd och stöd till medlemsföretag vad gäller LOU och affärsavtalen.
- Stimulera den regionala verksamheten för att säkra en mötesplats lokalt för medlemsföretagen.
- Driva aktuella frågor genom olika temagrupper; under 2012 är tio grupper igång.
- Medverka i ett antal sektorsgemensamma aktiviteter för att stödja och påverka utvecklingen i branschen; IQ Samhällsbyggnad, Etiska Rådet, Nätverket Svensk Byggnäring m.fl.
- Vara "sluss" mellan olika samverkansgrupper inom samhällsbyggnadssektorn med uppgift att förmedla information/kunskap/nyheter mellan branschens aktörer, de internationella organisationerna och STD-företagens medlemmar.
- Ge STD-företagens medlemmar i egenskap av kunskapsföretag en synlig plats och påverkan inom Almega och Svenskt Näringsliv.
- Ge medlemsföretagen stöd och råd i arbetsgivarfrågor.
- Lösa tvister mellan medlemsföretag och fackliga organisationer.
- Tillhandahålla marknadslöneinformation på *almega.se*.
- Öka medlemsnyttan på webben genom att göra den mer tillgänglig, lättanvänd och tillskapa fler bra-att-ha i en gemensam verktygslåda.

STD-företagens Kansli
Box 55545
102 04 Stockholm
Besök: Sturegatan 11
08-762 6700
std@std.se
www.std.se

Ineko, Årsta 2012